

Profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – ugunsdzēsējs.
2. Profesijas kods – 5161 02.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– ugunsdzēsējs strādā pašvaldību, iestāžu, organizāciju un komersantu ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestos, veic ugunsgrēku dzēšanu, neatliekamās avāriju seku likvidēšanas un glābšanas darbus, lai novērstu ugunsgrēka apdraudējumu cilvēkiem un samazinātu nodarīto kaitējumu īpašumam un videi.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

- 1.Spēja saprast un precīzi izpildīt pašvaldību, iestāžu, organizāciju un komersantu ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbību reglamentējošo dokumentu prasības.
- 2.Spēja pārbaudīt un novērtēt ugunsdzēsības un glābšanas tehnikas, aprīkojuma, ekipējuma un sakaru līdzekļu gatavību darbam, un uzturēt tos tehniskā kārtībā.
- 3.Spēja strādāt ar ugunsdzēsības un glābšanas tehniku, izmantot aprīkojumu un ekipējumu notikuma seku likvidēšanā.
- 4.Spēja brīdināt cilvēkus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamības gadījumā glābt cilvēkus, sniegt tiem pirmo palīdzību, iznest materiālās vērtības un izvest dzīvniekus no riska zonas.
- 5.Spēja pastāvīgi pilnveidot savas profesionālās prasmes, zināšanas un fizisko sagatavotību.
- 6.Spēja precīzi izpildīt komandieru rīkojumus, savus un kopējos uzdevumus.
- 7.Spēja adekvāti rīkoties kritiskās situācijās, novērtēt dzīvību un veselību apdraudošas situācijas un pieņemt patstāvīgus lēmumus.
- 8.Spēja strādāt elpošanai nepiemērotā vidē, izvēloties atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus un ugunsdzēsības un glābšanas tehniskos līdzekļus.
- 9.Spēja dzēst ugunsgrēkus, izvēloties un pielietojot atbilstošu ugunsdzēsības tehnisko aprīkojumu, atbilstošas ugunsgrēka dzēšanai paredzētās ugunsdzēsīgās vielas un to ņemšanas vietas.
- 10.Spēja pārbaudīt notikuma seku likvidēšanā izmantoto aprīkojumu un novietot aprīkojumu noteiktā vietā automobilī.
- 11.Spēja uzturēt savstarpējos sakarus notikuma vietā.
- 12.Spēja ievērot vides aizsardzības prasības un veikt darba pienākumus nodarot pēc iespējas mazāku kaitējumu videi.
- 13.Spēja veikt ugunsdzēsības iekšējās un ārējās ūdensapgādes sistēmas pārbaudes.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Glābt cilvēkus, izvest dzīvniekus un sargāt īpašumu ugunsgrēkos un citos notikumos.
2. Ievērot darba aizsardzības prasības.
3. Brīdināt cilvēkus par dzīvības draudiem.
4. Sniegt pirmo palīdzību cietušajiem.
5. Dzēst ugunsgrēkus.
6. Veikt glābšanas darbus ugunsgrēkos.
7. Pieņemt patstāvīgu lēmumu dzīvībai bīstamās situācijās.
8. Pildīt pašvaldību, iestāžu, organizāciju un komersantu ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu darbību reglamentējošo normatīvo aktu prasības.
9. Strādāt ar ugunsdzēsības un glābšanas tehnisko aprīkojumu un speciālajiem instrumentiem.
10. Pielietot individuālos aizsardzības līdzekļus.
11. Strādāt ar ugunsdzēsības un glābšanas automobiļiem.
12. Uzturēt ugunsdzēsības un glābšanas tehniku un aprīkojumu tehniskā kārtībā.
13. Veikt būvkonstrukciju uzlaušanu, nojaukšanu.
14. Strādāt ar sakaru līdzekļiem un uzturēt nepārtrauktus sakarus ar notikuma vietā iesaistītajām institūcijām.
15. Izmantot ugunsdzēsības automobiļu un tehniskā aprīkojuma taktiskās iespējas, veicot ugunsgrēku un glābšanas darbus.
16. Spēja sazināties.
17. Strādāt patstāvīgi un komandā.
18. Pilnveidot prasmes un zināšanas.
19. Uzturēt atbilstošu fiziskās sagatavotības līmeni.
20. Plānot un organizēt savu darbu.
21. Ievērot vides aizsardzības noteikumu prasības.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
 - 1.1. pašvaldību, iestāžu, organizāciju un komersantu ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienesta normatīvā bāze.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
 - 2.1. pašvaldību, iestāžu, organizāciju un komersantu ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestu dienesta organizācija;
 - 2.2. ugunsgrēks un tā attīstība;
 - 2.3. ugunsgrēku dzēšanas taktika;
 - 2.4. apakšvienības taktiskās iespējas;
 - 2.5. ugunsdzēsības pamatautomobiļi un speciālie automobiļi;
 - 2.6. profesionālā psiholoģija;
 - 2.7. ugunsdrošības profilakse.
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:

- 3.1.darba aizsardzības prasības pašvaldību, iestāžu, organizāciju un komersantu ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas dienestā;
- 3.2.ugunsgrēku dzēšana;
- 3.3.elpošanas ceļu aizsardzības līdzekļi;
- 3.7.sakaru organizēšana notikuma vietā;
- 3.8.izvēšanās notikuma vietā kompleksie vingrinājumi;
- 3.9.fiziskā sagatavotība;
- 3.10.pirmā palīdzība;
- 3.11.profesionālā sazināšanās;
- 3.12.vides aizsardzība;
- 3.13.darba tiesiskās attiecības.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Veikt ugunsgrēku dzēšanu un glābšanas darbus atbilstoši reglamentējošo normatīvo aktu prasībām	<ul style="list-style-type: none"> 1.1.dzēst ugunsgrēkus, veikt glābšanas darbus; 1.2.glābt un evakuēt cilvēkus ugunsgrēkos, avārijās un citos notikumos; 1.3.precīzi un ātri izpildīt komandieru rīkojumus; 1.4.neatstāt savu pozīciju bez komandiera atļaujas, izņemot dzīvību vai veselību apdraudošas situācijas; 1.5.uzturēt sakarus ar savu komandieri un parējiem darbiniekiem; 1.6.brīdināt un glābt cilvēkus, ja viņiem draud briesmas, ziņojot par to komandierim; 1.7.nekavējoties ziņot komandierim par nelaimes gadījumu vai cilvēku veselības vai dzīvības draudiem, ka arī par bīstamo iekārtu avarijām, konstrukciju bīstamu stāvokli, izmaiņām notikuma vietā; 1.8.sniegt pirmo palīdzību cietušajiem; 1.9.ievērot darba aizsardzības prasības; 1.10.izmantojot un pielietojot darba laikā viņiem izsniegtos individuālos aizsardzības līdzekļus, aprīkojumu, tehniku, drošības zīmes; 1.11.pēc darbu pabeigšanas parbaudīt, vai lietošanas kārtībā un attiecīgajā vietā automobilī atrodas pielietotais aprīkojums.
2. Pārbaudīt aizsargtērpu un aprīkojumu	<ul style="list-style-type: none"> 2.1.pārbaudīt aizsargtērpu; 2.2.pārbaudīt ugunsdzēsības un glābšanas darbu aprīkojumu; 2.3.ziņot par pārbaudes rezultātiem atbildīgai personai.
3. Strādāt ar ugunsdzēsības aprīkojumu un instrumentiem, pārzināt ugunsdzēsības šļūteņu ekspluatācijas noteikumus	<ul style="list-style-type: none"> 3.1.prast pielietot dažāda veida, diametra šļūtenes; 3.2.prast lietot maģistrālo līniju un darba līniju, veicot šļūtenes izvilkšanu, saritināšanu, noņemšanu, nomaiņu, pagarināšanu; 3.3.prast remontēt šļūtenes; 3.4.prast izmantot šļūteņu tiltiņus; 3.5.prast izmantot šļūteņu bandāžu; 3.6.pārbaudīt un pielietot dažāda veida ugunsdzēsības kāpnes; 3.7.prast lietot glābšanas virvi un veikt pašglābšanos no augstuma;

	3.9.veikt aprīkojuma un instrumentu novietošanu un noņemšanu no ugunsdzēsības automobiļa; 3.10.strādāt ar ugunsdzēsības stobriem un veikt to apkopi; 3.11.strādāt izolējošā elpošanas aparātā; 3.12.lietot individuālos aizsardzības līdzekļus.
4. Izmantot ugunsdzēsības un glābšanas darbu taktikas nosacījumus un ievērot prasības	4.1.ievērot ugunsdzēsības un glābšanas darbu veikšanas kārtību; 4.2.ievērot darba aizsardzības prasības; 4.3.ievērot vides aizsardzības prasības; 4.4.ievērot darba tiesiskās attiecības.

Ugunsdzēsēja profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

Vladimirs Vehuts - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Galvenās pārvaldes priekšnieka vietnieks, Personāla apmācības koordinācijas pārvaldes priekšnieks;

Uldis Kronbergs - Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas direktora vietnieks, Ugunsdzēsēju un glābēju profesionālās skolas priekšnieks;

Aleksandrs Karatajevs - Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas Ugunsdzēsības un glābšanas darbu katedras lektors;

Ārija Zemīte - Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas Mācību nodaļas Studiju sektora metodiķe.

Ugunsdzēsēja profesijas standarta eksperts:

Ainārs Pencis - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieks ģenerālis.